

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-57-109>

УДК 330.3

Головко Лілія Сергіївнавикладач кафедри міжнародної економіки і світових фінансів,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8202-2294>**Liliia Holovko**

Oles Honchar Dnipro National University

**СПОРТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ
ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ****SPORTS ACTIVITIES AS A TOOL FOR
ACHIEVING SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS**

Анотація. Стаття присвячена теоретичному обґрунтуванню ролі спорту в реалізації цінностей сталого розвитку та розробка рекомендацій щодо впливу спорту як інструменту вирішення глобальних проблем сталого розвитку та показників функціонування економік країн світу. Розглянуто методологічні принципи щодо визначення ролі спорту в реалізації цінностей сталого розвитку і культури світу. Зазначено пріоритети та перспективні шляхи спортивного девелопменту на основі міжнародного досвіду, а також розглянуто практичні рекомендації щодо їх впливу на функціонування економік країн світу. Результати дослідження полягають в обґрунтуванні економічного та соціального ефектів шляхом впровадження рекомендацій при розробці заходів економічної політики, з метою забезпечення цілей сталого розвитку, що буде стимулювати економічне зростання України і, як наслідок, підвищення добробуту населення.

Ключові слова: сталий розвиток, цілі сталого розвитку, спортивний девелопмент, людський розвиток, міжнародні спортивні організації, валовий внутрішній продукт.

Summary. In modern conditions, the definition and justification of strategic directions of economic development of the world economy is one of the urgent problems of managing economic processes. Today, for Ukraine, as for the rest of the world, the problem of achieving sustainable development is of key importance. The importance of strategies for sustainable development of the world economy is reinforced by the need to eliminate the consequences of the global economic crisis and, if possible, recover from the pandemic, obtain fundamentally new opportunities for the national economy after the crisis and take leadership positions on the world stage, which is necessary precisely for qualitative transformations in the national economy. The objective necessity is to identify trends in the recovery of the world economy after the pandemic in the context of global challenges through substantiation of the importance of the role of sport in the implementation of the values of sustainable development. The article is devoted to the theoretical substantiation of the role of sport in the implementation of the values of sustainable development and the development of recommendations on the influence of sport as a tool for solving global problems of sustainable development and indicators of the functioning of world economies. The methodological principles of determining the role of sport in the implementation of the values of sustainable development and world culture are considered. The priorities and promising ways of developing sports based on international experience are indicated, and practical recommendations are also considered regarding their impact on the functioning of the economies of the world. The results of the study consist in substantiating economic and social effects by implementing recommendations when developing economic policy measures in order to ensure the goals of sustainable development, which will stimulate the economic growth of Ukraine and, as a result, increase the well-being of the population. The scientific value lies in substantiating the theoretical and practical principles regarding the impact of sports development on the recovery and transformation of the functioning of economies after the pandemic and in the conditions of a new normality. The practical significance of the results obtained will allow to deepen scientific research in the field of world and national economies in order to increase the validity of research forecasts, practical conclusions and recommendations for achieving global sustainable development goals.

Keywords: sustainable development, sustainable development goals, sports development, human development, international sports organizations, gross domestic product.

Постановка проблеми. Існує об'єктивна необхідність досліджень ефективності масового спорту у реалізації глобальних цілей сталого розвитку. Це дасть змогу, з одного боку, поглибити наукові дослід-

ження у сфері світової та національної економік з метою підвищення обґрунтованості дослідницьких узагальнень, прогнозів, практичних висновків та рекомендацій, а з іншого – оптимізувати

державну політику України, спрямувавши її на стимулювання збалансованого розвитку нашої держави та сприяння її інтеграції до глобальної економіки та підвищення добробуту.

Ефективність спорту розглядається як інструмент, що здатний подовжити тривалість якісного життя, знизити витрати на медицину, підвищити ефективність праці, стати поштовхом для індустрії спорту та дотичних галузей і, як результат, збільшити валовий внутрішній продукт (ВВП). Показники економічної ефективності можуть бути покращені за рахунок впливу спортивного девелопменту та для реалізації цілей сталого розвитку. Наукові завдання і проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження можуть бути такі, як відновлення та трансформації світової економіки після пандемії в умовах нової нормальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемам сталого розвитку присвячені роботи багатьох учених-правознавців, таких як Стукало Н.В. [1], Литвин М.В. тощо.

Іванов Р.В., Іванов К.Р., Базик О.В. [2] розглядають підприємництво та інновації у спортивній індустрії як ключові елементи для підтримки конкурентоспроможності в цьому секторі, а однією з рушійних сил інноваційного розвитку індустрії спорту в контексті сталого розвитку є система цифрової економіки.

На думку Штулер І.Ю. [3] важливим і вирішальним фактором підвищення привабливості регіону чи країни є культура та спорт. Встановлено, що за умови розвитку ринкових відносин і загострення конкуренції культурна та спортивна індустрії можуть отримати конкурентні переваги та сформувати позитивний національний імідж на міжнародній арені. Культурні та спортивні індустрії змінюють традиційне розуміння моделей економічного зростання, джерел доданої вартості тощо. Визначення місця та ролі культурних та спортивних індустрій висуває нові вимоги до робочої сили, виробничої інфраструктури та інституційного середовища. Ці сфери визначаються як важливий стратегічний інструмент національного та регіонального становлення.

Мельник В., Поліщук О. [4] зазначають, що глобалізація є процесом глибокого та інтенсивного розвитку економіки, політики, соціальної сфери, що розгортається на міжнародному рівні під впливом різноманітних світових процесів та інституцій, метою якого є ефективна трансформація та посилення впливу глобальних рушійних сил на збалансований розвиток окремих країн.

Широке коло проблем соціально-економічного, техніко-технологічного, інформаційно-аналітичного, соціально-філософського та освітнього забезпечення переходу України на шлях сталого розвитку розглядається в працях вчених

у контексті дискурсу щодо сталого розвитку XXI століття [5].

У праці Бицюри Ю., Манжули С. та Ілюхіної В. [6] висвітлено питання адаптації національної економіки до стандартів сталого розвитку, проаналізовано вплив цих змін на внутрішню соціально-економічну політику країни та пропонуються ефективні механізми вирішення ключових проблем забезпечення сталого розвитку.

Однак не всі ці дослідження повною мірою розкривають особливості впливу спорту на сталий розвиток, зокрема питань спортивної діяльності саме в контексті досягнення цілей і завдань сталого розвитку.

Мета статті. Обґрунтування ролі спорту в реалізації цінностей сталого розвитку та розробка рекомендацій щодо впливу спорту як інструменту вирішення глобальних проблем сталого розвитку та показників функціонування економік країн світу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Визначення та обґрунтування стратегічних напрямів економічного розвитку світового господарства – одна з актуальних проблем управління економічними процесами. Сьогодні для України, як і для решти світу, актуальною є проблема досягнення сталого розвитку. Для цього розробляються спеціальні програми, проводяться різні заходи. Для виміру сталості розвитку держав використовується низка різних індексів та індикаторів сталого розвитку.

Важливість стратегій сталого розвитку світового господарства підкріплюється необхідністю нівелювання наслідків глобальної економічної кризи та відновлення після пандемії, якщо можливо, отримання принципово нових можливостей для національної економіки по закінченню кризового стану та посідання лідерських позицій на світовій арені, які є суттєвими саме для якісних перетворень у національній економіці.

Положення концепції сталого розвитку передбачають раціональне, заощадливе використання ресурсів. Саме раціональність обмежує потреби людства, не допускає безконтрольність використання ресурсів, що, як наслідок, зумовлюватиме певний дефіцит окремих груп товарів. А це, у свою чергу, зумовлює конфлікт між оптимальним рівнем споживання населення і промисловості та зростанням рівня якості життя і розвитку промислового комплексу.

Стосовно термінології понять «збалансований розвиток», то слід відмітити, що різні наукові школи у тому чи іншому випадку використовують поняття «збалансований (сталий) розвиток», «стійкий розвиток», а також зустрічається й «усталений розвиток», «гармонійний розвиток». Різноманіття понять не має звужувати проблематику, а бути взаємодоповнюючим.

Сталий розвиток – такий розвиток країн і регіонів, коли економічне зростання, матеріальне виробництво і споживання, а також інші види діяльності суспільства відбуваються в межах, які визначаються здатністю екосистем відновлюватися, поглинати забруднення і підтримувати життєдіяльність теперішніх та майбутніх поколінь. Отже, сталий розвиток (sustainable development – англ.) розвиток, що дозволяє задовольнити потреби сучасного покоління без шкоди для майбутніх поколінь [7].

Десятки сотень організацій різних видів – урядових, неурядових, корпоративних, благодійних, спортивних, міжнародних і місцевих стали звертати увагу на спорт, включаючи фізкультуру та ігри як інструмент, здатний вносити позитивний вклад у подолання найбільш гострих проблем у галузі розвитку.

У рамках концепції сталого розвитку важливим також є питання про те, як поєднувати голод, хвороби і відсутність освіти в країнах «третього світу» і розкішні льодові центри, корти для гольфу або дороги для мотоспорту в розвинутих країнах? Або в більш загальному плані: чи є першорядними потреби, що задовольняються через спорт?

Актуальним є і питання щодо впливу спорту (в першу чергу спортивних споруд та спортивних змагань) на навколишнє середовище та які цінності, що формуються через спорт.

В даний час спорт виступає як соціальна система, соціальний інститут і соціальний рух, які потужно впливають практично на всі верстви і сфери сучасного суспільства, сучасної культури, включають в свою орбіту освіту, політику, економіку, техніку, науку, мистецтво, засоби масової інформації, сферу дозвілля і т. ін. Важливішою стає роль спорту в соціалізації та вихованні підростаючого покоління, і формуванні образу і стилю життя.

Здатність спорту виконувати інтегративну функцію в соціальних відносинах насамперед означає, що спортивні змагання та контакти можуть сприяти і дійсно сприяють формуванню таких загальних переконань, поглядів і зразків поведінки, які викликають почуття взаємної поваги, симпатії, знімають відчуженість, сприяють взаємодії, зміцненню соціальних зв'язків, подоланню міжкультурних бар'єрів. Функція сприяння соціальної інтеграції пов'язана перш за все з особливостями спортивного змагання як суперництва в штучно створених, умовних, гуманних ситуаціях. Такий характер змагання визначає емоційність, задоволення, невимушеність дій, вільне саморозкриття тих, хто бере в ньому участь. А все це, в свою чергу, сприяє їх зближенню, навіть якщо вони жителі країн, що мають різний державний устрій, суспільний лад і т. ін. Участь в спільних тренуваннях і змаганнях за певних обставин породжує у самих різних

людей сильне почуття спільності, дружби, товариства, співпраці і приналежності до колективу. Це може бути ефективним фактором скорочення «соціальної дистанції» між людьми, їх ізоляції один від одного, оскільки слугує дружнім відносинам і тим самим – розвитку почуття спільності.

При визначенні ролі спорту в реалізації цінностей сталого розвитку і культури світу важливо дотримуватися таких методологічних принципів:

1. Враховувати не окремі факти, що стосуються ролі та значення спорту, а все різноманіття цих фактів, а також брати до уваги особливості спорту вищих досягнень («великого», «рекордного») і «спорту для всіх», інших форм, різновидів, моделей;

2. Розрізняти потенціал спорту (заключені в ньому можливості як позитивного, так і негативного впливу на особистість і соціальні відносини) і те, наскільки цей потенціал практично реалізується, тобто реальне соціальне значення спорту, його реальні соціокультурні функції;

3. Не тільки фіксувати той чи інший характер і ступінь впливу спорту на особистість і соціальні відносини, а й намагатися пояснити це на основі факторного аналізу.

Стратегії, які використовуються UNICEF, передбачають розбудову спроможності дорослих з питань усвідомлення і захисту прав дітей, а також включення індикаторів із захисту прав дітей до моніторингу та реалізації програм «Спорт заради розвитку».

Програми UNICEF «Спорт заради розвитку» засновані на основних принципах прав людини, а також на чотирьох принципах Конвенції прав дитини: недискримінації, найкращих інтересах дитини, права на життя, виживання і розвиток, а також поваги до поглядів дитини [8].

Можна відзначити актуальні проблеми сучасного спорту в контексті проблем сталого розвитку та відзначити, що олімпійський спорт є важливим напрямом соціально-економічного розвитку країни, сприяє підвищенню її рейтингу у світовому співтоваристві [9].

Так, по школах країни вже почали втілюватися інноваційні підходи до уроків фізичної культури, проводяться всеукраїнські спортивно-масові заходи, скажімо, Challenge Fest, Cool Games, E-Spot Championship, які мають на меті системно й послідовно формувати мотивацію до занять руховою активністю та дотримуватись здорового способу життя. Подібна робота проводиться зі студентською молоддю. Адже сьогодні вимагає вироблення нових підходів до забезпечення необхідного обсягу рухової активності учнів і студентів у навчальний та позанавчальний, оскільки навчальні заклади різних рівнів – це ті структури, які охоплюють всіх дітей і більшість молоді [10].

З огляду на те, що в середньому по країнам ЄС частка сектору спорту складає 2,1% ВВП, Україна має невикористаний економічний потенціал у зв'язку з низькою фізичною активністю населення через оцінку продуктивності праці і зайнятості.

Це пов'язано з накопичувальним ефектом поліпшення самопочуття, поліпшенням способу життя, підвищенням самооцінки і більшим залученням у роботу. Додатково створений ВВП у прогнозованому періоді являє собою суму ефектів по роках з огляду на оцінку трьох факторів:

1. Вплив розвитку спорту на продуктивність праці, тривалість життя, частку економічно активного населення у загальній структурі зайнятості населення і рівня зайнятості;

2. Створення доданої вартості у секторах економіки, що пов'язані з фізичною активністю і спортом;

3. Інвестиції у спортивні об'єкти і споруди.

Спортивний імідж країни може бути використаний як інструмент для залучення зовнішніх інвестицій та розвитку інфраструктури [11].

У розвинених країнах поширена практика стимулювання та заохочення до фізичної активності через податкові пільги. Наприклад, Канада використовує дві основні моделі податкових пільг [12].

У Швейцарії, де спорт культивується з дитинства, діє федеральна програма просування спорту «Jugend+Sport» [13].

Для порівняння, згідно з дослідженням Global Health Metrics, в Україні найнижча очікувана тривалість здорового життя серед усіх європейських країн – 61,7 років, і один з найнижчих показників загальної очікуваної тривалості життя у Європі.

Досвід розвинених країн-лідерів показує способи, як можна стимулювати населення вести здоровий спосіб життя:

- 1) державне регулювання;
- 2) локальні ініціативи та програми;
- 3) ініціативи на рівні спільноти або клубу;
- 4) стимулювання на рівні роботодавця.

SWOT-аналіз для спортивного девелопменту України в контексті сталого розвитку наведено у таблиці 1.

Підтримка фізичної активності та заняття спортом роблять значний внесок [14] у досягнення Цілей сталого розвитку ООН [15].

Вплив спортивної діяльності як передумови досягнення Цілей сталого розвитку ООН наведено у таблиці 3.

Дослідження підтверджує ефективність масового спорту і регулярної фізичної активності, як інструменту, що здатний подовжити тривалість якісного життя, знизити витрати на медицину, підвищити ефективність праці, стати поштовхом для індустрії спорту та дотичних галузей і, як результат, збільшити валовий внутрішній продукт (ВВП).

Таблиця 1 – SWOT-аналіз сектора спорту в контексті реалізації Цілей сталого розвитку

Сильні сторони • Розвинуте суспільство • Розвинута спорт індустрія • Наявність базової спортивної інфраструктури • Різні форми організації спорту • Сильні спортивні традиції	Слабкі сторони • Система стимулів • Неефективне управління • Переважно орієнтація на короткострокові зміни, а не на довгу дистанцію • Відсутність стратегій стимулювання • Низький попит на платний спорт
Можливості • Розвиток системи/ моделі «спорт крізь життя» • Ефективне використання та фінансування інфраструктури • Популяризація спорту • Спортивний імідж країни	Загрози • Стагнація сектору спорту • Короткий цикл • Незацікавленість у трансформації • Відсутність джерел фінансування • Неефективність управління • Відсутність попиту на спорт

Джерело: [7; 8; 14; 15]

Таблиця 2 – Прогнозні показники економічної та соціальної ефективності за рахунок спортивної діяльності в контексті сталого розвитку для України

Показник	2022	2030 прогноз
Тривалість здорового життя, роки	62	70
Витрати на лікування, % від доходу	40	15
Економічно активне населення, %	47	55

Джерело: [11]

Таблиця 3 – Заходи впливу спортивної діяльності на досягнення Цілей сталого розвитку

Заходи	Цілі сталого розвитку
1. Спорт сприяє підвищенню добробуту людей та їх здоров'я, незалежно від віку, статі, етнічного походження	Ціль № 3. Хороше здоров'я і благополуччя
2. Спорт є необхідною умовою для отримання всебічної освіти	Ціль № 4. Якісна освіта.
3. Спорт сприяє забезпеченню рівності чоловіків і жінок	Ціль № 5. Гендерна рівність.
4. Внесок у розвиток економік країн світу через підвищення продуктивності праці;	Ціль № 8. Гідна робота та економічне зростання.
5. Формування соціально відповідального бізнесу	
6. Спорт як інструмент запобігання конфліктів	Ціль № 16. Мир, правосуддя та ефективні інститути.
7. Спорт як об'єднуючий чинник впливових партнерів для досягнення Цілей сталого розвитку	Ціль № 17. Партнерство в інтересах Цілей сталого розвитку

Джерело: [7; 11]

Висновки. Проведене у рамках виконання роботи дослідження спортивного девелопменту для сталого розвитку дає можливість зробити наступні узагальнюючі висновки. Було зроблено аналіз спортивного девелопменту в контексті сталого розвитку та впливу на сучасний економічний розвиток країн. В процесі аналізу перспективним напрямом вирішення сучасних проблем сталого розвитку було запропоновано рекомендації щодо розвитку сфери спорту України з глобальних викликів сталого розвитку.

Практична цінність результатів дослідження підтверджується довідкою впровадження у практичну діяльність. Економічний та соціальний ефект проєкту буде досягнутий внаслідок впровадження рекомендацій щодо удосконалення економічної політики країн світу, в тому числі України, з метою забезпечення цілей розвитку тисячоліття, що, в свою чергу, буде стимулювати економічне

зростання України і, як наслідок, підвищення добробуту населення.

Показники економічної ефективності можуть бути покращені за рахунок впливу спортивного девелопменту та для реалізації цілей сталого розвитку. Наукові завдання і проблеми, для розв'язання яких можуть бути застосовані результати дослідження можуть бути такі, як дослідження відновлення та трансформації світової економіки після пандемії в умовах нової нормальності.

Концепція посилення ролі спортивного девелопменту в досягненні цілей сталого розвитку базується на концептуалізації механізму соціально-економічного розвитку. Вдосконалення інструментів полягає в тому, що досвід розвинених країн демонструє доцільність спортивного девелопменту. Усім країнам, незалежно від рівня розвитку, необхідно запроваджувати здоровий спосіб життя відповідно до цілей сталого розвитку.

Список використаних джерел:

1. Стукало Н.В. «Зелена» економіка: від глобальної концепції до реалій місцевого розвитку. Дніпро: Середняк Т.К., 2018. 336 с.
2. Іванов, Р., Іванов, К., & Базик, О. Сутність, особливості та перспективи індустрії спорту в контексті сталого розвитку. *Економіка та суспільство*, 2024. № (65). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-8>
3. Штулер І.Ю. Місце культурних та спортивних індустрій в системі національного господарства України. *Актуальні проблеми економіки*, 2020. № 8 (230), с. 93–99. URL: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2020/08/08.20._topic_-Iryna-Yu.-Shtuler-93-99.pdf (дата звернення: 19.12.2025).
4. Мельник, В., & Поліщук, О. Сталий розвиток в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*, 2023. № (50). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-63>
5. Сталий розвиток – XXI століття. Дискусії 2020 : колективна монографія / Корольчук Л. В., Мусіна Л. А., Кваша Т. К. та ін. ; за заг ред. Хлобистова Є. В. ; Національний університет «Києво-Могилянська академія». Київ : [б. в.], 2020. 468 с.
6. Бицора, Ю., Манжула, Є., & Ілюхіна, В. Проблеми забезпечення сталого розвитку в Україні. *Сталий розвиток економіки*, 2025. № 1 (52), С. 49–55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-7>
7. Sustainable Development Goals 2030. The UN. URL: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>
8. The United Nations world water development report 2014. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/media/626/file/Sport%20for%20development.pdf>
9. Підсумкова резолюція Міжнародної конференції «Сталий розвиток і спадщина у спорті». URL: <https://uni-sport.edu.ua/> (дата звернення: 12.12.2025).
10. Комітет з фізичного виховання та спорту МОН України. URL: <http://sportmon.org/u-kyievi-prohodyt-mizhnarodna-konferenciya-stalyj-rozvytok-i-spadshhyna-u-sporti-problemy-ta-perspektyvy/> (дата звернення: 12.12.2025).

11. Український інститут майбутнього. Як перетворити \$1 на \$15 або особливості впливу фізичної активності громадян на економіку України. URL: <https://uifuture.org/publications/yak-peretvoryty-1-na-15-abo-osoblyvosti-vplyvu-fizychnoyi-aktyvnosti-gromadyan-na-ekonomiku-ukrayiny/> (дата звернення: 12.12.2025).
12. Using the Tax System to Promote Physiscal Activity: Critical Analisis of Canadian Initiatives// PubMed Central. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3134510/> (дата звернення: 12.12.2025).
13. Jugend+Sport. URL: <https://www.ugendundsport/de/home.html> (дата звернення: 12.12.2025).
14. The Role of Sport in Achieving the Sustainable Development Goals// United Nations. URL: <https://www.un.org/en/chronicle/article/> (дата звернення: 12.12.2025).
15. Department of Economic and Social Affairs Sustainable Development. URL: <https://sdgs.un.org/goals> (дата звернення: 12.12.2025).

References:

1. Stukalo N. (2018) “Zelena” ekonomika: vid hlobalnoi kontseptsii do realii mistsevoho rozvytku: monohrafiia [Managing the effectiveness of personnel management: monograph]. Dnipro: Seredniak T.K. (in Ukrainian)
2. Ivanov, R., Ivanov, K., & Bazyk, O. (2024). Sutnist, osoblyvosti ta perspektyvy industrii sportu v konteksti staloho rozvytku [The essence, features and prospects of the sports industry in the context of sustainable development]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 65. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-65-8> (in Ukrainian)
3. Shtuler I.Yu. (2020). Mistse kulturnykh ta sportyvnykh industrii v systemi natsionalnoho hospodarstva Ukrainy [The place of cultural and sports industries in the system of the national economy of Ukraine]. *Aktual'ni Problemy Ekonomiky – Actual Problems of Economics*, vol. 8 (230), pp. 93–99. Available at: https://eco-science.net/wp-content/uploads/2020/08/08.20._topic_-Iryna-Yu.-Shtuler-93-99.pdf (in Ukrainian)
4. Melnyk, V., & Polishchuk, O. (2023). Stalyi rozvytok v umovakh hlobalizatsii [Sustainable development in the context of globalization]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-63> (in Ukrainian)
5. Khlobystov Ye.V. (2020) *Stalyi rozvytok – KhKhI stolittia. Dyskusii 2020: monohrafiia* [Sustainable Development – 21st Century. Discussions 2020: monograph]. Kyiv : Natsionalnyi universytet «Kyievo-Mohylianska akademiia» (in Ukrainian)
6. Bytsiura, Yu., Manzhula, Ye., & Iliukhina, V. (2025). Problemy zabezpechennia staloho rozvytku v Ukraini [Problems of ensuring sustainable development in Ukraine]. *Stalyi rozvytok ekonomiky – Sustainable Development of Economy*, 1 (52), pp. 49–55. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-7> (in Ukrainian)
7. Sustainable Development Goals 2030. The UN. Available at: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>
8. The United Nations world water development report 2014. Available at: <https://www.unicef.org/ukraine/media/626/file/Sport%20for%20development.pdf>
9. Pidsumkova rezoliutsiia Mizhnarodnoi konferentsii «Stalyi rozvytok i spadshchyna u sporti» [Final Resolution of the International Conference «Sustainable Development and Heritage in Sport»]. Available at: <https://uni-sport.edu.ua/> (in Ukrainian)
10. Komitet z fizychnoho vykhovannia ta sportu MON Ukrainy [Committee on Physical Education and Sports of the Ministry of Education and Science of Ukraine]. Available at: <http://sportmon.org/u-kyievi-prohodyt-mizhnarodna-konferenciya-stalyj-rozvytok-i-spadshchyna-u-sporti-problemy-ta-perspektyvy/> (in Ukrainian)
11. Ukrainskyi instytut maibutnoho. Yak peretvoryty \$1 na \$15 abo osoblyvosti vplyvu fizychnoi aktyvnosti hromadian na ekonomiku Ukrainy [Ukrainian Institute of the Future. How to turn \$1 into \$15 or the specifics of the impact of citizens' physical activity on the economy of Ukraine]. Available at: <https://uifuture.org/publications/yak-peretvoryty-1-na-15-abo-osoblyvosti-vplyvu-fizychnoyi-aktyvnosti-gromadyan-na-ekonomiku-ukrayiny/> (in Ukrainian)
12. Using the Tax System to Promote Physiscal Activity: Critical Analisis of Canadian Initiatives// PubMed Central. Available at: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3134510/> (
13. Jugend+Sport. Available at: <https://www.ugendundsport/de/home.html>
14. The Role of Sport in Achieving the Sustainable Development Goals// United Nations. Available at: <https://www.un.org/en/chronicle/article/>
15. Department of Economic and Social Affairs Sustainable Development. Available at: <https://sdgs.un.org/goals>

Стаття надійшла до редакції 12.12.2025